

Sygnatura akt XVIII C 1672/17

(...), dnia 28 czerwca 2017 r.

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 czerwca 2017 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi w Wydziale XVIII Cywilnym w składzie:

Przewodniczący: SSR Artur Piotr Wewióra

protokolant: Michał Frajtek

rozpoznawszy w dniu: 28 czerwca 2017 roku

w Ł. na rozprawie

sprawę z powództwa: (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego InSecura w W.

przeciwko: M. O.

o: zapłatę

(1) zasądza od pozwanej M. O. na rzecz powoda (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego InSecura w W. 419,28 zł (czteryście dziewiętnaście złotych dwadzieścia osiem groszy), z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 28 sierpnia 2016 roku do dnia zapłaty;

(2) oddała powództwo w pozostałej części;

(3) wyrokowi nadaje rygor natychmiastowej wykonalności z wyłączeniem punktu 2;

(4) zasądza od pozwanej M. O. na rzecz powoda (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego InSecura w W. 311 zł (trzysta jednaście złotych) tytułem stosunkowego rozdzielenia kosztów procesu.

XVIII C 1672/17

UZASADNIENIE

I. *Stanowiska stron.*

Powód S. Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty InSecura w W., reprezentowany przez radcę prawnego, domagał się zasądzenia od pozwanej M. O. 549,28 zł z ustawowymi odsetkami od 27 sierpnia 2016 roku do dnia zapłaty, nadto kosztów procesu według norm przepisanych. Dochodzone roszczenie wynika z umowy pożyczki zawartej 8 października 2012 roku przez pozwaną z poprzednikiem prawnym powoda w zakresie dochodzonej wierzytelności.

Pozwana nie zajęła stanowiska w sprawie; wydano wyrok zaoczny.

II. *Ustalenia faktyczne i ocena dowodów.*

M. O., jako biorąca pożyczkę, zawarła 8 października 2012 roku za pośrednictwem serwisu internetowego umowę pożyczki z (...) spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w G.. Nie wywiązywała się jednak ze swoich zobowiązań. Zadłużenie w zakresie kwoty głównej to 396 zł. Do tego doliczono 130 zł kosztów windykacyjnych oraz 23,28 zł odsetek ustawowych za okres od 2 listopada 2015 roku do 26 sierpnia 2016 roku. S. Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty InSecura w W. jest w zakresie przedmiotowej pożyczki następcą prawnym pierwotnego wierzyciela.

Powyższe ustalono opierając się na twierdzeniach powoda (art. 339 § 2 k.p.c.).

III. **Ocena roszczenia.**

(A) Zasada odpowiedzialności.

Przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości (art. 720 § 1 k.c.). Dla swego istnienia pożyczka nie wymaga odpłatnego charakteru, aczkolwiek strony mogą się o wynagrodzenie umówić w ramach swobody umów (art. 353¹ k.c.), co w obrocie jest zresztą zjawiskiem dominującym.

Powód dochodzi roszczenia jako cesjonariusz. Wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią, chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania (art. 509 § 1 k.c.), przy czym wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki (art. 509 § 2 k.c.).

(B) A..

Postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne – art. 385¹ § 1 zd. I k.c.), przy czym nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny (art. 385¹ § 1 zd. II k.c.).

Za abuzywne uznać należy wprowadzenie opłat za bliżej niesprecyzowane w pozwie koszty windykacji. Dochodzona kwota 130 zł stanowi 32,83 %, a więc niemalże 1/3 żądanej kwoty głównej – 396 zł. Ukształtowanie opłat związanych z nieterminowym wykonywaniem zaciągniętego zobowiązania na takim poziomie wskazuje jednoznacznie na to, że pierwotny wierzyciel – co przenosi się również na powoda – w istocie zmierzał do osiągnięcia korzyści z opóźnienia, a nie tylko pokrycia rzeczywiście ponoszonych, i to w części dającej się jednoznacznie i na zasadzie wyłączności przypisać do przypadku pozwanego, kosztów. Działanie takie nie może być uznane za mieszczące się w granicach „innych opłat z tytułu zaległości w spłacie kredytu” (art. 30 ust. 1 pkt 11 u.k.k.1). Stanowi ona w swojej ekonomicznej istocie zawołaną karę pieniężną, która jednak może być zastrzeżona wyłącznie na wypadek niewykonania albo nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego (art. 483 § 1 k.c.).

Takie kształtowanie stosunku prawnego, w którym dochodzi do wprowadzenia do umowy formalnie dopuszczalnych opłat powiązanych z opóźnieniem dłużnika, które jednak w istocie rozszerzają odpowiedzialność dłużnika w sposób służący nie tyle pokryciu rzeczywiście wykazanych strat, spowodowanych wyłącznie jego opóźnieniem, ale uzyskaniu dodatkowego dochodu, jawi się jako naruszający dobre obyczaje. Skala owej opłaty, zbliżająca się do 1/3 wartości dochodzonego świadczenia głównego, przekonująco wskazuje na rażące pokrzywdzenie pozwanej jako konsumenta. Postanowienia te nie dotyczą świadczenia głównego, nie stanowią również postanowień indywidualnie negocjowanych. Nic nie wskazuje na to, by pozwana miała realny wpływ na wysokość owych tak zwanych kosztów. Spełnione są zatem wszelkie przesłanki abuzywności (art. 385¹ § 1 k.c.).

Europejski Trybunał (...) w wyroku z 14 czerwca 2012 roku³ przypomniał, że to do sądów krajowych należy wybranie takich instytucji prawa krajowego, które zapewnią, że niedozwolone postanowienie umowne nie będzie wiązało konsumenta. Europejski Trybunał Sprawiedliwości wskazał nadto, że mechanizm ustalony w dyrektywie 93/134 służyć ma ochronie konsumentów także poprzez zniechęcający efekt⁵ uchylenia abuzywnej klauzuli, bez możliwości ingerowania przez sąd krajowy w kontrakt celem jego modyfikacji w związku z usunięciem postanowienia uznanego za niedozwolone, w sposób uwzględniający interesy obu stron. Jak wskazano, fakt uprawnienia sądu do modyfikowania postanowień umowy, zamiast zwykłego uznania niemożności stosowania klauzuli abuzywnej powodowałby, że przedsiębiorcy stosowaliby nadal tego rodzaju postanowienia wiedząc, że w najgorszym dla nich wypadku postanowienia zostaną zmodyfikowane z uwzględnieniem interesu nie tylko konsumentów, ale również autora niedozwolonego postanowienia umownego, a nie po prostu uznane za nieobowiązujące konsumenta⁶.

W okolicznościach niniejszej sprawy oznacza to, że postanowienia umowy we wskazanym zakresie tak zwanych kosztów postępowania windykacyjnego nie wiążą pozwanej, a co za tym idzie, nie ma ona – i nie miała – obowiązku spełnienia przewidzianego tym postanowieniem umownym świadczenia na rzecz powoda. Okoliczność wydania wyroku zaocznego nie ma w tym wypadku znaczenia, gdyż chodzi o stosowanie prawa materialnego, nadto w interesie ochrony słuszných praw konsumenta.

(C) Rozstrzygnięcie.

Powództwo podlega uwzględnieniu, z wyłączeniem wskazanych wyżej kosztów. Należało zatem zasądzić: 549,28 zł – 130 zł = 419,28 zł, z ustawowymi odsetkami od 28 sierpnia 2016 roku do dnia zapłaty.

W pozostałym zakresie, powództwo podlegało oddaleniu.

W zakresie zasądzającym, wyrokowi zaocznemu nadano rygor natychmiastowej wykonalności (art. 333 § 1 pkt 3 k.p.c.).

IV. **Koszty.**

Pozwana przegrała sprawę w części, co skutkuje koniecznością stosunkowego rozdzielenia kosztów (art. 100 zd. I k.p.c.).

Na koszty procesu powoda złożyło się: 30 zł opłaty od pozwu, 360 zł wynagrodzenia pełnomocnika według stawek minimalnych, 78 gr opłaty dla dostawcy usług płatności, łącznie 390,78 zł (art. 98 § 3 w związku z art. 99 k.p.c.).

Uwzględniając stopień wygranej, uznano za zasadne zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda 311 zł.

1 Ustawa z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. Nr 126, poz. 715, z późn. zm.); w brzmieniu obowiązującym w chwili zawarcia umowy – 8 października 2012 r.

2 Nazewnictwo w związku przekształceniami instytucji wspólnotowych – obecnie unijnych – jest na tyle zmienne, że dla uproszczenia stosowane jest tradycyjne w polskiej literaturze określenie „Europejski Trybunał Sprawiedliwości”, w skrócie (...), na oznaczenie zarówno „C. of J. of the (...) and (...)”, „C. of J. C.” jak i (...), będącego obecnie – po Traktacie Lizbońskim – częścią „C. of J. U.”. Ten ostatni składa się z (...), (...), a także z (...) jako obecnie jedynym wyspecjalizowanym sądem (art. 19 ust. 1 Traktatu o Unii Europejskiej w wersji uwzględniającej poprawki wprowadzone Traktatem Lizbońskim; w polskim wydaniu Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej odpowiednio: „Trybunał Sprawiedliwości”, „Sąd”, „Sąd do spraw (...) Unii Europejskiej” – Dz.Urz.UE Nr C 38 z 30 III 2012).

3 Wyrok ETS z 14 czerwca 2012 r., C-618/10, (...)

4 Dyrektywa Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (Dz.Urz.WE Nr L 95, s. 29)

5 D. effect, tłumaczenie za polską wersją orzeczenia.

6 Sprawa rozpoznawana w trybie pytania prejudycjalnego. Sąd hiszpański wniósł o zbadanie, czy postanowienia prawa hiszpańskiego, nakazujące sądowi modyfikację tego rodzaju postanowień, ewentualnie łagodzenie skutków uznania ich za nieobowiązujące konsumenta, jest zgodne z prawem unijnym.